Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 3 sierpnia 1934 r. 1108.

Treść numeru:

----- o O o -----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

D o k o ł a p r z y j a z d u H e r r i o t a. "Liet.Aidas" Nr. 172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że według informacyj z Paryża, po dłuższej rozmowie między Herriotem i Barthou, Herriot zdecydował w przyszłym miesiącu /sierpień/ przybyć do Kowna z misją dyplomatyczną.-

P o g ł o s k i o s p o t k a n i u M a r s z a ł k a P i ł s u d s k i e g o z p r e z y d e n t e m S m e t o n ą. "Trimitas" Nr.30 z dn.26.VII.34 r. zamieszcza wiadomość o tem, że w ostatnich czasach prasa polska wiele pisze o możliwościach nawiązania stosunków polsko-litewskich i o tem, że Piłsudski chce się zobaczyć z prezydentem Litwy oraz że wskutek tego spotkania spór polsko-litewski ma zostać załagodzony. Polska ma Litwie oddać części powiatów sejneńskiego i święciańskiego, w Wilnie zaś po 20 latach ma się odbyć plebiscyt. Litwa nie otrzymała ze strony Polski żadnych propozycyj i spewnością takowych nie otrzyma. Tymczasem niema mowy o normalizacji stosunków między Polską a Litwą. W każdej chwili Litwa zgodzi się na ich nawiązanie, skoro Polska zechce zrewindykować umowę suwalską i zwróci Litwie Wilno.-

"T r i m i t a s" o w i z y c i e m i n i s t r a B e c k a w T a l l i n i e. "Trimitas" Nr.30 z dn.26.VII.34 r., podając wiadomość o pobycie ministra Becka w Tallinie i Rydze, zaopatruje ją w komentarz, że niezrozumiałem jest dlaczego Łotysze teraz, zanim jeszcze zostały skończone rokowania z Litwą, zapraszają do siebie członka polskiego rządu, jakby robiąc przeciw Litwie jakąś demonstrację.-

P r z y b y c i e d r. S z a u l i s a. "Rytas" Nr.172 z dn.31.VII. 34 r. donosi, że do Połągi przybył na czas dłuższy poseł litewski w Berlinie dr.Szaulis.-

P o d z i ę k o w a n i e a n g i e l s k i e g o c h a r g é d'a f f a i r e s z a p r z y j ę c i e "O r i o n a". "Rytas" Nr.172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że chargé d'affaires angielski p. Preston odwiedził ministra Spraw Zagranicznych Łozoraitisa, któremu w imieniu rządu brytyjskiego podziękował za szczególnie uprzejme przyjęcie odwiedzającego Kłajpedę okrętu wojennego "Orion".-

W y j a z d L i n d h a g e n a. "Liet.Aidas" Nr.172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że C.Lindhagen wyjechał z Litwy po odwiedzeniu prezydenta Państwa, gubernatora Kraju Kłajpedzkiego, członków rządu oraz Zubowa. Do Jewja odprowadzał Lindhagena M.Yczas.-

W y j a z d p. M u h l s t e i n a. "Liet.Aidas" Nr.172 z dn.31.VII. 34 r. donosi, że dnia 30 lipca z Połągi przybył do Kłajpedy członek ambasady polskiej w Paryżu Muhlstein i tego samego dnia wyjechał do Warszawy.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s A i d a s" o w y p a d k a c h z d n i a 7 c z e r w c a 1 9 3 4 r. "Liet.Aidas" Nr.170 z dn.28.VII.34 r. Artykuł p.t. "Strzeżmy się złej woli". Streszczenie:

Obecnie wypadki, jakie miały miejsce w dniu 7 czerwca b.r., można ocenić na podstawie pewnych wyraźnych faktów, stwierdzających w sposób charakterystyczny, że do omawianych wypadków przyłożyła się jakaś nieznana ręka. Fakty są następujące: Po przybyciu do awjacji prof. Voldemaras, skoro się dowiedział o niepowodzeniu zamachu, prosił o odstawienie go do państwa ościennego. Inny fakt: Pewien znany mieszkaniec Kowna przyniósł jednemu z członków rządu list od córki, która wyszła zamąż za dyplomatę i stale mieszka zagranicą. List zaczyna się od słów: "Wczoraj powiedziano mi, że w Litwie odbył się przewrót. Nic o tem nie czytałam, a od was także nie słyszałam o niezem." List posiada datę 28 maja. A zatem na 9 dni przed wypadkiem już o nim zagranicą mówiono. Niezwykle charakterystycznym jest tu również moment,

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

D o k o ł a   p r z y j a z d u   H e r r i o t a. "Liet.Aidas" Nr. 172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że według informacyj z Paryża, po dłuższej rozmowie między Herriotem i Barthou, Herriot zdecydował w przyszłym miesiącu /sierpień/ przybyć do Kowna z misją dyplomatyczną.-

P o g ł o s k i   o   s p o t k a n i u   M a r s z a ł k a   P i ł s u d s k i e g o   z   p r e z y d e n t e m   S m e t o n ą. "Trimitas" Nr.30 z dn.26.VII.34 r. zamieszcza wiadomość o tem, że w ostatnich czasach prasa polska wiele pisze o możliwościach nawiązania stosunków polsko-litewskich i o tem, że Piłsudski chce się zobaczyć z prezydentem Litwy oraz że wskutek tego spotkania spór polsko-litewski ma zostać załagodzony. Polska ma Litwie oddać części powiatów sejneńskiego i święciańskiego, w Wilnie zaś po 20 latach ma się odbyć plebiscyt. Litwa nie otrzymała ze strony Polski żadnych propozycyj i zapewnienia takowych nie otrzyma. Tymczasem niema mowy o normalizacji stosunków między Polską a Litwą. W każdej chwili Litwa zgodzi się na ich nawiązanie, skoro Polska zechce zrewindykować umowę suwalską i zwróci Litwie Wilno.-

"T r i m i t a s"   o   w i z y c i e   m i n i s t r a   B e c k a   w   T a l l i n i e. "Trimitas" Nr.30 z dn.26.VII.34 r., podając wiadomość o pobycie ministra Becka w Tallinie i Rydze, zaopatruje ją w komentarz, że niezrozumiałem jest dlaczego Łotysze teraz, zanim jeszcze zostały skończone rokowania z Litwą, zapraszają do siebie członka polskiego rządu, jakby robiąc przeciw Litwie jakąś demonstrację.-

P r z y b y c i e   d r. S z a u l i s a. "Rytas" Nr.172 z dn.31.VII. 34 r. donosi, że do Połągi przybył na czas dłuższy poseł litewski w Berlinie dr.Szaulis.-

P o d z i ę k o w a n i e   a n g i e l s k i e g o   c h a r g é   d'a f f a i r e s   z a   p r z y j ę c i e   "O r i o n a". "Rytas" Nr.172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że chargé d'affaires angielski p. Preston odwiedził ministra Spraw Zagranicznych Łozoraitisa, któremu w imieniu rządu brytyjskiego podziękował za szczególnie uprzejme przyjęcie odwiedzającego Kłajpedę okrętu wojennego "Orion".-

W y j a z d   L i n d h a g e n a. "Liet.Aidas" Nr.172 z dn.31.VII.34 r. donosi, że C.Lindhagen wyjechał z Litwy po odwiedzeniu prezydenta Państwa, gubernatora Kraju Kłajpedzkiego, członków rządu oraz Żubowa. Do Jewja odprowadzał Lindhagena M.Yczas.-

W y j a z d   p. M u h l s t e i n a. "Liet.Aidas" Nr.172 z dn.31.VII. 34 r. donosi, że dnia 30 lipca z Połągi przybył do Kłajpedy członek ambasady polskiej w Paryżu Muhlstein i tego samego dnia wyjechał do Warszawy.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s   A i d a s"   o   w y p a d k a c h   z   d n i a   7   c z e r w c a   1 9 3 4   r. "Liet.Aidas" Nr.170 z dn.28.VII.34 r. Artykuł p.t. "Strzeżmy się złej woli". Streszczenie:

Obecnie wypadki, jakie miały miejsce w dniu 7 czerwca b.r., można ocenić na podstawie pewnych wyraźnych faktów, stwierdzających w sposób charakterystyczny, że do omawianych wypadków przyłożyła się jakaś nieznana ręka. Fakty są następujące: Po przybyciu do awiacji prof. Voldemarasa, skoro się dowiedział o niepowodzeniu zamachu, prosił o odstawienie go do państwa ościennego. Inny fakt: Pewien znany mieszkaniec Kowna przywiózł jednemu z członków rządu list od córki, która wyszła zamąż za dyplomatę i stale mieszka zagranicą. List zaczyna się od słów: "Wczoraj powiedziano mi, że w Litwie odbył się przewrót. Nic o tem nie czytałam, a od was także nic słyszałam o niczem." List posiada datę 28 maja. A zatem na 9 dni przed wypadkiem już o nim zagranicą mówiono. Niezwykle charakterystycznym jest tu również moment,

że, jak wynika z dochodzenia, pucz miał się odbyć dnia 27 maja. Celem puczu była rzekomo zmiana gabinetu, skoro jednak inicjatorowie dowiedzieli się, że gabinet ma zostać zmieniony, śpieszyli z dokonaniem zamachu jeszcze zanim te zmiany miały nastąpić. Zamachowcy prowadzili silną agitację przeciw elementowi nielitewskiemu, jednak wysunięcie na czoło figury Voldemarasa jest najbardziej sprzeczne z tą agitacją. Jest to człowiek, który w ciągu 15-tu lat pożycia małżeńskiego nie nauczył swojej żony litewskiego języka i nie powstrzymywał jej, gdy oczerniała Litwę w prasie zagranicznej. Pozatem najczęściej wspominano nazwiska tych nielitwinów, którzy zostali wysunięci na odpowiedzialne stanowiska z inicjatywy samego Voldemarasa. Dla agitacji również na szeroką skalę wykorzystywano rzekome szpiegowanie wśród samych oficerów i w tym celu były rozpowszechniane anonimowe spisy oficerów. Spisy te zupełnie nie odpowiadały rzeczywistości. Były one puszczone w ruch w celu poróżnienia oficerów między sobą.

Wielu spośród tych, którzy brali udział w wypadkach czerwcowych i zostali wciągnięci w nie przy pomocy oszukaństwa, obecnie żałuje swojego udziału i obiecuje poprawę. Bezwątpienia przewrotu usiłowały dokonać jednostki, którym chodziło o zgubę Litwy.

Omawiając wypadki z dn.7 czerwca, "Liet.Aidas" podkreśla stanowisko prasy litewskiej wobec litewskich zagadnień państwowych i stwierdza, że prasa troszczy się przedewszystkiem o sensacje zagraniczne, najmniej dbając o żywotne sprawy Państwa i twierdząc, że w tym wypadku ma się do czynienia również ze złą wolą.

Przedpuczową agitacja na szeroką skalę wyzyskiwała sprawę urzędników nielitwinów. Nie zwróciła ona tylko uwagi na czynione w tej mierze posunięcia rządu obecnego. Ustosunkowanie się rządu narodowego do tej kwestji było zupełnie wyraźne: nie może być miejsca w aparacie państwowym dla funkcjonarjuszów nielitwinów. Obecnie te poczynania rządu z całą stanowczością muszą ostatecznie zostać wprowadzone w życie.

"Liet.Aidas" stwierdza, że zła wola, która wywołała wypadki 7 czerwca dałaby początek ruinie Państwa litewskiego, demoralizując wojsko i pozbawiając społeczeństwo państwowego ducha. To nieszczęście zostało usunięte dzięki autorytetowi Wodza Narodu, Antoniego Smetony. Jak olbrzymi jest ten autorytet wśród armji litewskiej, dowodem tego jest fakt, że nawet najgorsi agitatorzy wypadków 7 czerwca nie odważyli się użyć ani jednego słowa dla ujemnej agitacji w tym kierunku.

Na zakończenie "Liet.Aidas" nawołuje do wyrwania z korzeniami jakiegokolwiek antagonizmu wewnętrznego i do współpracy twórczej dla dobra Państwa.-

K r o n i k a.

Z j a z d m i n i s t r ó w w P o ł ą d z e. "Liet.Żinios" Nr. 170 z dn.28.VII.34 r. donoszą, że dnia 26 lipca w Połądze byli obecni: minister Spraw Wewnętrznych płk.Rustejka, minister Obrony Krajowej gen.Szniukszta, minister Spraw Zagranicznych Łozoraitis, minister Rolnictwa Aleksa i minister Oświaty prof.Tonkunas.-

N o w y s e k r e t a r z g e n e r a l n y M - s t w a O ś w i a t y. "Liet.Aidas" Nr.171 z dn.30.VII.34 r. donosi, że dyrektor III-go Departamentu M-stwa Oświaty Masilunas został mianowany generalnym sekretarzem tegoż ministerstwa i obowiązki swe zacznie pełnić od dn. 1 sierpnia.-

W i z y t a p r e m j e r a T u b e l i s a w K ł a j p e d z i e. "Liet.Aidas" Nr.171 z dn.30.VII.34 r. donosi, że w dniu 30.VII r.b., przejazdem z Połągi do Kowna bawił w Kłajpedzie prezes ministrów J.Tubelis, który złożył wizytę gubernatorowi Kraju Kłajpedzkiego dr.Navakasowi.-

D y r. L i p c z u s w K ł a j p e d z i e. Prasa kowieńska z dn. 26.VII.34 r. donosi, że dyr.Departamentu Finansowego p.Lipczus udał się do Kłajpedy w sprawach służbowych.-

P o w r ó t d y r. B a r k a u s k a s a. "Liet.Aidas" Nr.170 z dn.28.VII.34 r. donosi, że z kongresu międzynarodowego przedstawicieli związków miast w Ljonie wrócił już do Kowna dyr.Departamentu Samorządowego P.Barkauskas.-

N o w e p i s m o. "Liet.Aidas" Nr.170 z dn.28.VII.34 r. donosi, że od sierpnia r.b. T-wo Opieki nad Człowiekiem zacznie wydawać pismo nieperjodyczne p.n. "Padėk Artimui" /Dopomóż bliźniemu/. Zadaniem tego pisma będzie poruszanie wszelkich spraw socjalnych. Odpowiedzialnym redaktorem pisma będzie referent prawa publicznego Rady Państwa Józef Tomkus.-

K s i ą ż k a o o b r o n i e p r z e c i w l o t n i c z e j. "Liet.Žinios" Nr.168 z dn.26.VII.34 r. donoszą, że aeroklub litewski wydał obficie ilustrowaną, zaopatrzoną w wiele schematów i wzorów, książkę byłego kapitana lotnictwa A.Płauszinaitisa p.t. "Przeciwlotnicza obrona krajowa".-

K r e d y t y n a u n i w e r s y t e t W i t o l d a W i e l k i e g o. "Liet.Aidas" Nr.168 z dn.26.VII.34 r. donosi, że w r.b. preliminarz M-stwa Oświaty przewiduje na uniwersytet W.W. sumy następujące: administracja - 617.903 lt., bibljoteka - 100.138 lt., wydział filozoficzno-teologiczny - 392.034 lt., wydział teologji ewangelickiej - 98.200 lt., wydział humanistyczny - 522.878 lt., komisja do badania folkloru - 37.094 lt., wydział prawny - 410.195 lt., wydział przyrodniczo-matematyczny 743.657 lt., wydział medyczny - 824.920 lt., klinika oczna - 137.187 lt., klinika uszu, nosa i gardła - 94.432 lt., wydział techniczny - 543.422 lt., razem 4.522.060 litów.-

K r e d y t y n a s z k o l n i c t w o. "Liet.Aidas" Nr.168 z dn. 26.VII.34 r. donosi, że preliminarz M-stwa Oświaty przewiduje 4.296.482 lt.;na szkoły średnie rządowe i korzystające z zapomóg rządowych - 1.635.153 lt., na szkoły rzemieślnicze rządowe i otrzymujące zapomogi - 944.338 lt. oraz na szkoły powszechne - 18.602.160 lt. Pozatem na konserwatorjum kowieńskie przeznaczono 328.121 lt., na szkołę sztuk pięknych w Kownie 226.696 lt., na komisje: wydawniczą, archeologiczną, egzaminacyjną i inspekcyjną, tudzież na potrzeby oświaty, kultury i sztuki - 116.000 litów, na redakcję słownika języka litewskiego - 85.017 lt., na stypendja 687.067 lt., na centralną księgarnię państwową - 32.231 lt. na jej oddziały - 78.005 lt., na galerję im.Czurlonisa i muzeum państwowe - 36.014 lt. i na centralne archiwum państwowe - 38.249 litów. Na instytucje meteorologiczne przeznaczono 67.500 lt., na potrzeby organizacyj sportowych i kulturalnych oraz na ogólne cele oświatowe - 135.817 lt.-

D ł u g i s a m o r z ą d ó w z a m a t e r j a ł l e ś n y. "Liet.Aidas" Nr.168 z dn.26.VII.34 r. donosi, że według wiadomości zaczerpniętych z Departamentu Leśnego M-stwa Rolnictwa, samorządy winne są za materjał leśny, otrzymany w okresie 1924 - 1934 Departamentowi Leśnemu 884.063 lt.-

K r e d y t y n a t e a t r p a ń s t w o w y. "Liet.Aidas" Nr. 168 z dn.26.VII.34 r. donosi, że kredyty na teatr państwowy w r.b. wynoszą 2.035.842 lity, przyczem na uposażenia przewidziano 1.487.553 lity, na kancelarję i wydatki gospodarcze 140.202 lt., na nabycie rekwizytów 2.800 lt., na ich utrzymanie i naprawę 5.500 lt., na inne potrzeby 39.487 lt., na wydatki związane z instytucjami teatralnemi - 330.700 lt. oraz na druki 25.000 litów.-

N o w e a j e n c j e t e l e f o n i c z n e i t e l e g r a f i c z n e. "Liet.Aidas" Nr.171 z dn.30.VII.34 r. donosi, że zostaną założone telefony w następujących ajencjach pocztowych: Józefowo pow.szawelskiego i Żołpie pow.rosieńskiego. Od dnia 27 lipca ajencje te zaczęły dokonywać operacyj telegraficznych i telefonicznych.-

W z n o w i e n i e p r z e c i w p o l s k i e j p r o p a g a n d y w K o w n i e. Według doniesień Radja Kowieńskiego, od dnia 1 sierpnia wznowiono na Radjostacji Kowieńskiej dział komunikatów Związku Wyzwolenia Wilna p.t."Uciemiężone Wilno". W ostatnich czasach te komunikaty były nadawane tylko niedzielami spowodu remontu, jaki się odbywał na Radjostacji Kowieńskiej.-